

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 432-01-2/2022/16 EPA 300-IX
Ljubljana, 2. 3. 2023

Gospa
mag. Urška Klakočar Zupančič
predsednica Državnega zbora Republike Slovenije

Državni svet Republike Slovenije je na 2. izredni seji 2. 3. 2023, ob obravnavi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov (ZDavPR-B), EPA 300-IX, ki ga je Državni zbor sprejel na 7. redni seji 23. 2. 2023, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13, 75/16 in 92/21), sprejel

Z A H T E V O,

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov (ZDavPR-B), EPA 300-IX.

Obrazložitev:

Državni zbor Republike Slovenije je na 7. seji 23. 2. 2023 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov, EPA 300-IX (v nadaljevanju: ZDavPR-B). ZDavPR-B je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Z zakonsko ureditvijo sistema davčnega potrjevanja računov se zagotavlja sledljivost podatkov o izdanih računih pri gotovinskem poslovanju. Obveznost davčnega zavezanca glede izročitve računa za dobavljeno blago ali opravljeno storitev kupcu se je spremenila z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 3/22) v začetku leta 2022, s katerim je bilo določeno, da mora davčni zavezanec sicer izročiti račun kupcu v papirni obliki, vendar le na njegovo zahtevo.

Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada) z ZDavPR-B takšno ureditev ponovno spreminja tako, da se izstavljen račun pri gotovinskem poslovanju tudi izroči kupcu, ki ga mora prevzeti in zadržati do izhoda iz poslovnega prostora zavezanca, v katerem je opravil nakup, tako da se ob izvedeni kontroli pristojnim organom zagotavlja možnost nadzora nad evidentiranjem dejansko opravljenih storitev in dobav blaga zavezanca. Če tega ne stori, se za prekršek predvideva tudi globa, in

sicer v višini 40 evrov. Ukrep naj bi bil predvsem namenjen ozaveščanju kupcev ter dvigu davčne kulture.

Predlagana ureditev bo po mnenju Vlade povečala transparentnost poslovanja davčnih zavezancev in zmanjšala tveganje povečevanja obsega sive ekonomije in neplačevanja davkov iz poslovanja. V večji meri bo tudi preprečevala možnosti za prikrivanje dejanskega prometa davčnih zavezancev. S tem se po mnenju predlagatelja zakona preprečujejo nekonkurenčne prakse poslovnih subjektov na trgu ter davčne utaje, ki zmanjšujejo javnofinančne prihodke.

Vlada razloge in utemeljenost vračanja na predhodni sistem kontrole izdaje in izročitve računa utemeljuje z opravljenimi analizami poslovnih praks v nekaterih, predvsem storitvenih dejavnostih, ki so pokazale, da je število davčno potrjenih računov kljub rekordni zaposlenosti in povečani potrošnji leta 2022 še vedno manjše kot leta 2019, zato Vlada pričakuje, da bo ob nekaterih drugih tudi predlagani ukrep prispeval k preprečevanju škodljivih praks na dolgi rok, zmanjšal možnosti davčnega izogibanja ter omejil sivo ekonomijo.

Državni svet se ne strinja z argumentacijo Vlade glede nujnosti ponovne spremembe ureditve izdajanja računov in poudarja, da je predlagana rešitev, ki na kupca blaga oziroma prejemnika storitve prenaša odgovornost, da pridobi račun od zavezanca ter da se ga zaradi morebitnega neprevzema računa sankcionira, nesprejemljiva. Napačen je tudi pristop, s katerim se zavezanca skuša nadzirati s pomočjo kupca namesto za to pristojnih organov. Odločitev o prevzemu računa mora biti v celoti prepuščena kupcu, ki bo sam presojal o tem, ali bo, na primer, ob nakupu in plačilu blaga zaradi kasnejšega uveljavljanja garancijskih pogojev, zahteval račun. Argumentacija predlagatelja ZDavPR-B, da so bila v obstoječi ureditvi, kjer izdaja in izročitev računa ni bila obvezna, zaznana tveganja na področju pravic potrošnikov v zvezi s takojšnjo možnostjo preverjanja posameznih postavk na računu ter da ne gre le za nadzor, ampak tudi za zagotavljanje varnosti kupca, ni prepričljiva, saj je skrb za varstvo koristi kupcev možno izraziti in uveljaviti tudi na način, ki ne bo vključeval izrekanja nesorazmernih glob za praviloma majhne prekrške z nizkimi zneski na računu.

Oblika, v kateri se bo izdani račun izročil kupcu, bi morala biti prepuščena dogovoru med kupcem in zavezancem, saj je zavezancu že v veliki meri omogočena uporaba sodobnih tehnologij pri izdaji računov in njihovi izmenjavi s kupci blaga oziroma prejemniki storitev.

Glede na podatek, da inšpekcije v času zakonske ureditve, ko je kupec moral prevzeti račun in ga na zahtevo pooblaščenih oseb pristojnega organa tudi predložiti za potrebe izvajanja nadzora, niso izrekale kazni, saj so ob kontrolah o prevzetih računih zgolj opozarjale potrošnike na prekršek, je vprašljiva smiselnost in učinkovitost takšne ureditve, še posebno ob dvomu, ali ima pooblaščen osebja sploh pristojnost preverjanja identitete kupca.

Ob podatku o številu držav, ki so uveljavile zakonsko rešitev o obvezni izročitvi in prevzemu računa ter sankcioniranju kupca, se zastavlja vprašanje, ali je takšna

ureditev, ki jo je uvedla zgolj ena država v EU, že zadosten razlog za uveljavitev podobne zakonske prakse tudi v Sloveniji.

Na podlagi navedenih argumentov se predlaga, da zakonodajalec ponovno pretehta svojo odločitev in ob ponovnem odločanju zavrne ZDavPR-B.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Leopold Pogačar.

Marko Lotrič
predsednik